Devotieprentjes

Wat de oorsprong is van het kaartspel is niet bekend. De oudste sporen in Europa dateren uit de 14e eeuw. Zowel de geestelijke als de wereldlijke overheid zagen in het kaartspelen een kwade deugd en waarop vele verbodsbepalingen werden uitgevaardigd. Gezien het voorkomen van benamingen als 'des Duivels Prentenboek', zullen de verboden wel terecht zijn geweest. De H. Bernardinus van Siena (1380-1444) verklaarde dat speelkaarten een uitvinding van de duivel waren. Volgens een legende is deze daarna benaderd door een 'kaartenschilder', die zich door uitspraak benadeeld zag in zijn broodwinning. De heilige Bernardinus heeft deze man gewezen op een ander soort afbeelding, een alternatief. De man heeft zijn raad opgevolgd en met deze afbeeldingen veel meer verdiend dan met zijn speelkaarten.

Door verbeterde druktechniek werd het vermenigvuldigen van zowel devotieprentjes als speelkaarten vereenvoudigd. Devotieprentjes zijn afbeeldingen van bv. Christus, heiligen, Bijbelse taferelen, religieuze symbolen. In het Duitse Kevelaer wordt bv. al eeuwenlang een prentje van O.L.Vrouw van Luxemburg, Troosteres der bedroefden, aanbeden. Het prentje werd in 1642 door Hendrik Busman in een bidzuil geplaatst, nadat hij van Maria de opdracht had gekregen een kapel te bouwen. Kort daarna werden wonderbaarlijke genezingen vermeldt en kwamen de eerste pelgrims naar Kevelaer.
Devotieprentjes of bidprentjes worden binnen de Katholieke Kerk als herinnering aan een bepaalde gebeurtenis uitgedeeld: bv. doopsel, Eerste H. Communie, priesterschap of overlijden. De doodsprentjes of gedachtenisprentjes zijn wel de meest bekende bidprentjes. Deze prentjes worden uitgedeeld ter nagedachtenis aan de overledene. Aanvankelijk werden op de achterkant naast de naam alleen de leeftijd of de overlijdensdatum weergegeven, later zijn daar meer gegevens aan toegevoegd, zoals de overlijdensplaats, geboorteplaats en -datum. Zo vormen de collecties bidprentjes een van de bronnen voor genealogisch onderzoek.

Rijckheyt heeft een collecte van ruim 80.000 bidprentjes die via de website te doorzoeken is. www.rijckheyt.nl

MEER INFORMATIE

Het Stadsarchief Heerlen, sinds 1924 gemeentearchief van Heerlen, is met ingang van april 2006 Rijckheyt geworden. Zij is het gemeentearchief voor Brunssum, Heerlen, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Gulpen-Wittem. De studiezaal van Rijckheyt is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur. In de maanden juli en augustus zijn wij op zaterdag gesloten. Kijk u eens op www.rijckheyt.nl voor meer informatie.